

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (HE 170/2017 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- metsäneuvos Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Maarit Loiskekoski, ympäristöministeriö
- erikoistutkija Jussi Nikander, Luonnonvarakeskus
- metsäjohtaja Anna Rakemaa, Suomen metsäkeskus
- varatoimitusjohtaja Simo Jaakkola, Koneyrittäjien liitto ry
- metsäjohtaja Juha Hakkarainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- järjestöpäällikkö Ilpo Puputti, METO - Metsäalan Asiantuntijat ry
- metsäasiantuntija Anu Islander, Metsäteollisuus ry
- suojeluasiantuntija Paloma Hannonen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- tietosuojavaltuutetun toimisto
- Maanmittauslaitos
- Sahateollisuus ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry
- WWF Suomi

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettua lakia siten, että julkisten ympäristötiedoiksi katsottavien metsätietojärjestelmän tietojen luovuttaminen olisi mahdollista ilman nykyisiä tietojenluovutusmenettelyjä. Esitykseen sisältyy

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

myös henkilötietojen suojaan liittyviä säännöksiä. Lisäksi metsävaratietojen virheettömyyttä koskevaa säännöstä muutettaisiin siten, että Suomen metsäkeskus voisi vastaanottaa kenen tahansa toimittamia metsävaratietoja.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Valiokunta toteaa, että Metsätieto ja sähköiset palvelut -hanke on osa pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman "Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä" -kärkihanketta. Hankkeen tavoitteena on tehostaa metsävaratiedon hyödyntämistä parantamalla tiedon laatua ja liikkuvuutta sekä kehittämällä sähköisiä palveluita. Luonnonvarojen kestävä käytön näkökulmasta metsiä koskevien tietojen aikaisempaa parempi saatavuus ja laajempi hyödyntäminen ovat avainasemassa sekä metsänomistajien että metsäalan toimijoiden kannalta. Lakiehdotus on yksi kärkihankkeen toimenpiteistä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kansallinen Metsästrategia 2025:n tavoitteena on myös metsätietojen käytön tehostaminen. Helpottamalla metsätiedon käyttöä voidaan lisätä julkisesti tuotetun tiedon arvoa, luoda mahdollisuuksia uudelle liiketoiminnalle, kehittää parempia palveluita ja parantaa metsiin liittyvää päätöksentekoa sekä lisätä hallinnon läpinäkyvyyttä. Metsien käytön kasvaessa on tärkeää, että parannetaan myös toiminnan ohjauksessa ja seurannassa tarvittavan tiedon saatavuutta. Sen avulla voidaan sekä tehostaa metsätaloutta että parantaa kestävä metsätalouden hyväksyttävyyttä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että jakamalla nykyistä avoimemmin ympäristötiedoksi katsottavaa metsätietoa tehdään samalla mahdolliseksi metsätalouden, korjuun ja kuljetuksen sekä hallinnon nykyistä laaja-alaisempi digitalisoituminen. Metsätietojen hyödyntäminen ja jalostaminen elinkeinon ja metsänomistajan hyödyksi on jo nyt Suomessa maailmanlaajuisesti katsottuna edistyskäsittelyä. Lakiehdotuksella tuleekin vahvistaa kotimaisen metsätalouden asemaa kestävä metsätalouden osajana. Avoimen ja ajantasaisen tiedon avulla voidaan lisäksi paremmin ottaa huomioon korjuukohteen monimuotoisuus ja ympäristöasiat sekä vähentää korjuuvaurioita ja metsätalouden vesistövaikutuksia.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että esitys liittyy myös Euroopan unionin komission Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 258 artiklan nojalla Suomelle 25 päivänä syyskuuta 2015 antamaan viralliseen huomautukseen 2015/2125. Komissio on lisäksi antanut Suomelle 25 heinäkuuta 2016 perustellun lausunnon samasta asiasta. Komissio katsoi, ettei Suomi ollut täyttänyt kaikkia ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun direktiivin 2003/4/EY 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaisia velvollisuuksiaan. Metsätietojärjestelmästä tulisi luovuttaa ympäristötiedot avoimesti ilman, että tietopyyntöä tarvitsisi perustella, kunhan huolehditaan henkilötietojen suojasta. Jollei Suomi muuta lainsäädäntöään metsätietojärjestelmän osalta direktiivin mukaiseksi, komissio voi nostaa Suomea vastaan kanteen unionin

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

tuomioistuimessa. Valiokunta toteaa, että esityksen eräänä tavoitteena on saattaa lainsäädäntö metsätietojärjestelmän osalta direktiivin mukaiseksi.

Esityksestä käy ilmi, ettei esityksen tavoitteena ole ollut tehdä EU:n yleisestä tietosuojasetuksesta (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta) johtuvia muutoksia. Asetusta ei vielä sovelleta. Tarkoituksena on, että yleisestä tietosuojasetuksesta johtuvat muutokset metsätietolakiin tehdään samassa yhteydessä kuin muutokset muuhunkin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön. Muutoksia koskeva hallituksen esitys on lähetetty lausuntokierrokselle.

Keskeiset ehdotukset

Valiokunta toteaa, että jo esitetyillä perusteilla Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettuun lakiin (419/2011) (jäljempänä metsätietolaki) ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan julkisten ympäristötiedoksi katsottavien metsätietojen luovuttaminen metsäkeskuksen tietojärjestelmästä ei enää edellytä, että tietojen pyytjä esittää perusteen, jolla hän voi käsitellä kyseisiä tietoja. Myöskään metsätietolaissa säädettyä tietojen luovutusmenettelyä, joka edellyttää kirjallista tietopyyntöä ja hallintopäätöstä, ei enää sovelleta, kun metsätietoja annetaan ilman luonnollisen henkilön nimeä, henkilötunnusta ja yhteystietoja. Käytännössä metsätiedot ilman niihin liittyviä luonnollisen henkilön yksilöiviä henkilötietoja ovat kenen tahansa saatavissa. Muutos liittyy ympäristötietodirektiivin täytäntöönpanoon komission edellyttämällä tavalla. Uusi säännös ei koske maanomistajien nimen, osoitteen, muiden yhteystietojen eikä henkilötunnuksen luovuttamista. Kyseiset tiedot erotettaisiin julkisista ympäristötiedoista. Julkiset ympäristötiedot on lueteltu lakiehdotuksen 13 d §:n 1 momentissa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että uudet säännökset eivät vapauta maanomistajan nimi-, osoite- ja muita henkilötietoja yleiseen käyttöön. Niiden saaminen edellyttää jatkossakin henkilötietolaissa tai muussa laissa säädettyä perustetta sekä kirjallista tietopyyntöä ja metsäkeskuksen sen perusteella tekemää päätöstä.

Valiokunta toteaa, että myös metsätietolain säännöstä, joka koskee henkilötietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla, ehdotetaan muutettavaksi. Metsäkeskuksen Metsään.fi-palvelussa on kyse tästä luovutustavasta. Henkilötietojen luovuttamisella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että tietojen luovuttaminen koskee sekä maanomistajan nimi- ja yhteystietoja että metsävaratietoja. Nykyisin pääsääntönä on, että henkilötietojen luovuttaminen Metsään.fi-palvelussa edellyttää suostumusta. Jatkossa tällaisen luovutuksen perusteena voisi olla muukin henkilötietolaissa tai muussa laissa säädetty peruste, kuten esimerkiksi sopimuksen täytäntöönpano tai toimeksiannon hoitaminen. Esityksen perusteluista käy ilmi, että luovutuksen edellytyksenä olisi se, että luovutuksensaajalla on henkilötietoja koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että henkilötietojen peruste tulee joko henkilötietojen suojaa koskevasta lainsäädännöstä tai erityislaista. Henkilötiedot luovutettaisiin vain siinä laajuudessa kuin ne ovat tarpeen ilmoitettua käyttötarkoitusta varten. Muutos on tarpeellinen, kun ottaa huomioon esimerkiksi sen, että puukauppojen tekeminen maanomistajan puolesta on mahdollista valtakirjan tai muun toimeksiannon perusteella. Uudistus mahdollistaa asiakkaan tietojen käytön toimijan omassa järjestelmässä nykyistä helpommin.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

Esityksessä lisätään myös valintaperusteita, joilla maanomistajien yhteystiedot voidaan luovuttaa metsätalouteen liittyviin suoramarkkinointitarkoituksiin. Nykyisin useimmat maanomistajien yhteystietojen valintaperusteet kytkeytyvät henkilöön (esimerkiksi uusi metsänomistaja tai naismetsänomistaja). Lakiin lisättäisiin muutama uusi maanomistajien yhteystietojen valintaperuste, kuten tilan tai muun alueen pinta-ala, sijainti, pääpuulaji ja puuston keskitilavuus. Valiokunta pitää tarpeellisena, että valintaperusteita täsmennetään esityksen mukaisesti, koska nykyiset valintaperusteet eivät juuri sisällä metsävaratietoihin liittyviä asioita. Valintaperusteiden tulee olla relevantteja ja tarpeellisia metsätalouden edistämiseen liittyvässä suoramarkkinoinnissa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että metsänomistajan oikeus niin halutessaan kieltää tietojen käyttö suoramarkkinointiin säilyy ennallaan.

Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen mukaan metsäkeskuksella on mahdollisuus jatkossa ottaa vastaan muiden tuottamaa metsätietoa. Metsäkeskuksen tulee kuitenkin varmistua sille toimitetun tiedon laadusta, ja metsäkeskus vastaa tiedon sisällöstä vasta sen jälkeen, kun sen toimihenkilö on tarkistanut ao. tiedon. Esityksen perustelujen mukaan tietojärjestelmään on talletettava tieto tiedonkeruumenetelmästä tai tiedon lähteestä ja tiedon ajankohdasta. Valiokunta katsoo, että ulkopuolisten tuottama tieto tai ns. joukkoistettu tiedonkeruu on sinänsä hyvä lisä metsätiedon ajantasaisuuteen ja sen avulla voidaan nopeastikin saada tietoja metsissä tapahtuvista ilmiöistä, joiden havaitseminen pelkästään metsäkeskuksen työnä voi kestää vuosia. Joukkoistetun tiedon keruun edut voivat korostua erityisesti esim. myrsky- tai muiden vastaavien tuhojen yhteydessä. Valiokunta korostaa, että on tarpeellista oppia hyödyntämään eritasoisia ja eri toimijoiden tuottamia aineistoja sekä arvioimaan niiden käytettävyyttä eri metsätalouden toimenpiteiden näkökulmasta.

Valiokunta pitää tarpeellisena, että metsäkeskus suunnittelee ja toteuttaa tiedon keruulle laatu-kriteeristön, joka on avoin ja läpinäkyvä. Kuitenkin luotettavistakin lähteistä tuleva, laatu-tietoja sisältävä tieto voi yhä sisältää virheitä tai olla laadultaan olemassa olevaa tietoa huonompaa, joten tiedon laatua on syytä seurata myös organisaation sisällä. Sen vuoksi metsäkeskuksen tulee myös kehittää menetelmät organisaation sisäisen tiedon laadunvarmistukseen. Lisäksi valiokunta pitää välttämättömänä, että metsäkeskus päivittää kuviokohtaisia metsävaratietoja vain luotettavaksi arvioituilla tiedoilla.

Esityksen perusteluihin viitaten valiokunta painottaa, että metsävaratiedoissa ei saa olla olennaisia puutteita, virheitä, vanhentuneita tietoja eikä väärintulkintoja. Valiokunta edellyttääkin, että valiokunnalle toimitetaan vuoden 2020 loppuun mennessä selvitys nyt säädettävän lainsäädännön vaikutuksista. (*Valiokunnan lausumaehdotus*)

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

6 §. Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oiketetut.

Valiokunta toteaa, että metsätietolain 6 ja 7 §:ssä säädetään rekisterinpitoon liittyvistä vastuista. Säännökset koskevat metsäkeskuksen toimihenkilön vastuuta. Sääntelyn taustalla on aikaisempi metsäkeskuksen organisaatorakenne, jossa julkisten hallintotehtävien ja liiketoimintaan liittyvien tehtävien hoito tuli eriyttää henkilöittäin. Tuolloin metsäkeskuksen toiminta oli jaettu julkisen palvelun yksikköön ja liiketoimintayksikköön. Kun metsäkeskuksen liiketoiminta myytiin ulko-

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

puoliselle taholle vuonna 2016, yksikkörakenteesta luovuttiin Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) muutoslailla 1326/2016, joka tuli voimaan 1.1.2017. Lain 14 §:n perusteella tulee edelleenkin johtajan päätöksellä määritellä, ketkä toimihenkilöistä ja missä asemassa käytävät tehtävissään julkista valtaa. Tässä mielessä tehtävien hoito on vielä edellä mainitun muutoslainkin mukaisessa tilanteessa eriytetty henkilöittäin. Myös rekisterinpitäjä oli aiemmin voimassa olleissa säännöksissä määritelty toimihenkilöittäin. Metsätietolain 6 §:n mukaan rekisterinpitäjinä toimivat aiemmin Suomen metsäkeskuksesta annetussa laissa tarkoitetut johtaja, metsäjohtaja ja rahoitus- ja tarkastuspäälliköt. Kyseistä säännöstä on muutettu lailla 1327/2016. Kyseinen lain muutos tehtiin samassa yhteydessä, kun Suomen metsäkeskuksesta annettua lakia muutettiin edellä mainitulla lailla 1326/2016. Tuolloin rekisterinpitäjäksi säädettiin metsäkeskus.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta toteaa, että voimassa olevan lain mukaan rekisterinpitäjänä toimii siis metsäkeskus. Metsätietolain 6 ja 7 §:ssä säädetään kuitenkin edelleen toimihenkilöittäin siitä, miten metsäkeskus vastaa tietojen virheettömyydestä. Valiokunta katsoo, että metsätietolain 6 §:n 1 momentin säännös on jatkossakin tarpeen siltä osin kuin siinä säädetään rekisterinpitäjästä ja rekisterinpitoon liittyvien tehtävien hoitamisesta. Sen sijaan valiokunta ehdottaa edellä todetuin perustein 6 §:n 1 momentista poistettavaksi säännökset siitä, miten toimihenkilöt vastaavat tietojen virheettömyydestä.

Lain 6 §:n 2 momentissa säädetään rekisterinpitäjän myöntämistä käyttöoikeuksista. Säännöksessä tarkoitetaan käyttöoikeuksien myöntämistä niille metsäkeskuksen toimihenkilöille, jotka eivät tehtäviensä hoidossa voi käyttää julkista valtaa. Viitaten edellä todettuun valiokunta ehdottaa myös tämän momentin tarkistamista siten, että rajaus "siltä osin kuin tietojen käsittely on tarpeen metsätietojen päivittämisessä" poistetaan. Valiokunta ehdottaa toisaalta kuitenkin säännökseen lisäystä, jonka mukaan käyttöoikeus voitaisiin antaa julkisiin hallintotehtäviin liittyviä hallintoasioita koskeviin tietoihin lukuun ottamatta varsinaista julkista valtaa sisältäviin tehtäviin liittyvää hallintoasioiden käsittelyä. Näin suljettaisiin pois mahdollisuus käsitellä 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja niiden hallintoasioiden käsittelyn yhteydessä, joihin liittyy julkisen vallan käyttöä, kuten esimerkiksi esittely ja päätöksenteko tietojen luovuttamista koskeissa asioissa. Toimihenkilöt, jotka eivät käytä julkista valtaa, voisivat siten käsitellä hallintoasioita koskevia tietoja esim. metsävaratietoja päivitettäessä tai erilaisia neuvontatehtäviä (jotka eivät välittömästi liity vireillä olevaan hallintoasiaan), koulutustehtäviä ja tiedotustehtäviä hoidettaessa, metsien tilan ja kehityksen seuraamisessa taikka muiden vastaavien tehtävien hoitamisessa.

7 §. Tietojen virheettömyys. Tietojen virheettömyyttä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi metsätietolain 7 pykälän 3 momenttiin. Esityksessä 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että metsäkeskus voisi vastaanottaa lähinnä yksityisiltä tahoilta metsävaratietoja ilman, että se edellyttäisi maanomistajan suostumusta. Esityksessä ehdotetaan myös täsmennettäväksi momentin viimeistä virkettä, joka koskee vastuuta tiedon oikeellisuudesta. Siten metsäkeskus vastaisi momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuudesta, jos metsäkeskuksen toimihenkilö olisi tarkastanut tiedot maastossa tehdyn tarkastuksen yhteydessä. Valiokunta toteaa, että voimassa olevan säännöksen sanamuoto jättää epäselväksi, onko kyse hallintolain (434/2003) mukaisesta tarkastuksesta vai ylipäänsä maastokäynnistä esimerkiksi metsävaratietoja kerättyäessä. Valiokunta pitää riittävänä, että ylipäänsä olisi tehty maastokäynti, jonka yhteydessä tieto olisi tarkastettu. Sen vuoksi ja viitaten myös edellä 6 §:n kohdalla todettuun valiokunta ehdottaa momentin virhevastuuta koskevia säännöksiä tarkistettaviksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 170/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 10 ja 12 §, sellaisena kuin niistä on 10 § laissa 1327/2016,
muutetaan 1 §, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 2 momentti sekä 9 ja 13 a—13 c §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 ja 2 momentti sekä 13 c § laissa 1327/2016, 8 §:n 2 momentti ja 13 b § laissa 110/2016 ja 13 a § laissa 468/2012 ja 13 e § laissa 1327/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 13 d, 13 e ja 14 a § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomen metsäkeskuksen, jäljempänä *metsäkeskus*, henkilötietoja sisältävästä metsätietojärjestelmästä ja siinä olevien tietojen käsittelystä. Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia (523/1999) sekä tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

6 § (Uusi)

Rekisterinpitäjä, rekisterinpitoon liittyvät vastuut ja tietojen käsittelyyn oikeudet

Rekisterinpitäjänä toimii metsäkeskus. Rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitavat metsäkeskuksessa ne toimihenkilöt, jotka voivat käyttää Suomen metsäkeskuksesta annetun lain 14 §:n nojalla julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Mainitut toimihenkilöt vastaavat kukin tietojen virheellömyydestä siltä osin kuin he ovat niitä käsitelleet. He eivät kuitenkaan vastaa viranomaisilta

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

~~saatujen tietojen virheettömyydestä. Niiden virheettömyydestä vastaa asianomainen viranomai-~~
~~nen.~~

Rekisterinpitäjä ratkaisee tietojärjestelmän käyttöoikeuksia koskevat asiat. Käyttöoikeus voidaan myöntää 4 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn sellaiselle metsäkeskuksen toimihenkilölle, jolla ei ole oikeutta käyttää julkista valtaa tehtäviensä hoitamisessa. Käyttöoikeus voidaan tällöin myöntää myös 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen käsittelyyn siltä osin kuin tietojen käsittely on tarpeen metsävaratietojen päivittämisessä lu-
kuun ottamatta julkista valtaa sisältäviin tehtäviin liittyvien hallintoasioiden käsittelyä.

7 §

Tietojen virheettömyys

Metsävaratietoja päivitetään metsäkeskuksen hallintoasioiden hoitamisen yhteydessä saatujen hakemusten ja ilmoitusten perusteella. Lisäksi metsävaratietoja voidaan päivittää muidenkin metsäkeskukselle toimitettujen tietojen perusteella, jos tiedot eivät metsäkeskuksen arvion mukaan sisällä olennaisia puutteita, virheitä tai väärintulkintoja. ~~Siitä poiketen, mitä 6 §:ssä säädetään rekisterinpitoon liittyvistä vastuista,~~ Rekisterinpitäjä ei vastaa näiden tietojen tai viranomaisilta saatujen tietojen virheettömyydestä. Rekisterinpitäjä vastaa kuitenkin tietojen oikeellisuudesta siltä osin kuin ~~Jos rekisterinpitoon liittyviä tehtäviä hoitava~~ metsäkeskuksen toimihenkilö on tarkastanut näiden tietojen oikeellisuuden maastossa tehdyin tarkastuksen yhteydessä, ~~sovelletaan kuitenkin, mitä 6 § 1 momentissa säädetään.~~

8 §

Julkisten tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Tietojärjestelmän julkisia tietoja voidaan teknisen käyttöyhteyden avulla luovuttaa metsätalouteen liittyvää kaupallista tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja.

9 §

Tietojen luovuttaminen suoramarkkinointia ja muita osoitteellisia lähetyksiä varten

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa metsätalouteen liittyvää suoramarkkinointia varten, ellei maanomistaja ole sitä kieltänyt. Maanomistajan yhteystietojen valintaperusteena voidaan käyttää henkilön osoitetta, kotikuntaa, ikää, sukupuolta, äidin- tai asiointikieltä ja tietoa siitä, minkä ajan kiinteistö on ollut henkilön omistuksessa tai hallinnassa. Lisäksi yhteystietojen valintaperusteena voidaan käyttää tilan tai muun alueen pinta-alaa, sijaintia, pääpuulajia, puuston

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

keskitilavuutta sekä metsänhoitotöitä ja hakkuita koskevia toimenpide-ehdotuksia ja näiden toimenpiteiden ajoitusta. Luovutettavat tiedot voidaan ryhmitellä valintaperusteiden mukaan.

Tietojen luovuttaminen on sallittua vain siltä osin kuin tiedot ovat tarpeellisia ilmoitettuun markkinointitarkoitukseen. Tietojen luovuttaminen ei ole sallittua sähköisen viestinnän avulla tapahtuvaan suoramarkkinointiin, elleivät tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) 24 luvussa säädetty edellytykset täyty.

Maanomistajan yhteystiedot voidaan luovuttaa mielipide- ja markkinatutkimukseen taikka muihin näihin rinnastettaviin osoitteellisiin lähetyksiin, jos henkilötietolain 19 §:ssä säädetty tietojen käsittelyn edellytykset täyttyvät.

13 a §

Teknisen käyttöyhteyden avaaminen

Teknisen käyttöyhteyden avaamiseen sovelletaan 13 §:ssä säädettyä menettelyä.

Tekninen käyttöyhteys voidaan avata, jos rekisterinpitäjä on päätöksellään rekisteröinyt luovutuksensaajan metsäkeskuksen sähköisen palvelun käyttäjäksi ja hyväksynyt luovutuksensaajan ilmoittaman henkilötietojen käsittelyn perusteen. Päätökseen tulee liittää ehto, jonka mukaan luovutuksensaaja on velvollinen ilmoittamaan metsäkeskukselle harjoittamansa elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan lopettamisesta tai muusta seikasta, jolla on merkitystä arvioitaessa luovutuksensaajan oikeutta käsitellä henkilötietoja.

Rekisteröinti tulee peruuttaa, jos luovutuksensaaja ei noudata rekisteröintiä koskevaan päätökseen liitettyjä ehtoja tai rajoituksia.

13 b §

Teknisen käyttöyhteyden avaaminen suostumuksen perusteella

Tekninen käyttöyhteys voidaan avata tekemättä erillistä päätöstä luovutuksensaajan ilmoittaman henkilötietojen käsittelyn perusteen hyväksymisestä, jos maanomistaja on antanut suostumuksensa metsäkeskuksen tarjoamassa sähköisessä palvelussa. Metsäkeskuksen sähköisen palvelun käyttäjäksi rekisteröintiin sovelletaan, mitä 13 a §:ssä säädetään.

Rekisterinpitäjän tulee huolehtia siitä, että maanomistaja saa ennen suostumuksen antamista tiedot luovutuksensaajalle asetetuista tietojen käyttöä koskevista ehdoista ja rajoituksista, suostumuksen peruuttamistavasta ja muista maanomistajan oikeuksien käyttämiseksi tarpeellisista seikoista.

13 c §

Luovutettujen tietojen käyttö

Metsätietojärjestelmästä luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu. Tiedot saa luovuttaa edelleen sivulliselle vain, jos siitä säädetään laissa tai siihen on maanomistajan suostumus taikka jos metsäkeskus on tietojen luovuttamista koskevassa päätöksessään antanut siihen nimenomaisen luvan. Metsäkeskus ei saa antaa lupaa metsätietojärjestelmän alkuperäisestä käyttötarkoituksesta poikkeavaan tietojen käsittelyyn.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

13 d §

Ympäristötiedon luovuttaminen

Metsätietojärjestelmästä saa antaa ympäristötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei salassapitosäännöksistä muuta johdu. Ympäristötiedot voidaan tällöin luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla. Ympäristötiedoilla tarkoitetaan:

1) metsiä ja muuta ympäristöä ja sen osa-alueita koskevia tietoja sekä tietoja tekijöistä, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa ympäristön osa-alueisiin;

2) niitä suunnitelmia, sopimuksia sekä tietoja hallinnollisista ja muista toimenpiteistä ja toimista, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa metsiin ja muuhun ympäristöön, niiden osa-alueisiin ja tekijöihin;

3) tietoja 2 kohdassa tarkoitettuihin suunnitelmiin, sopimuksiin sekä hallinnollisiin ja muihin toimenpiteisiin ja toimiin liittyvistä kustannushyöty- ja muista taloudellisista analyyseistä ja olettamuksista; sekä

4) tietoja kulttuurikohteiden ja rakennetun ympäristön tilasta siltä osin kuin niihin vaikuttavat ympäristön osa-alueiden tila tai 2 kohdassa mainitut suunnitelmat, sopimukset taikka hallinnolliset ja muut toimenpiteet ja toimet.

Tiedon pyytäjän ei tarvitse perustella pyyntöään. Tällöin pyydettyjä ympäristötietoja ei saa yksilöidä luonnollisen henkilön nimen, osoitteen, muun yhteystiedon tai henkilötunnuksen perusteella. Sillä, jolle on avattu tekninen käyttöyhteys metsätietojärjestelmään maanomistajan suostumuksen perusteella, on oikeus luovuttaa 1 momentissa tarkoitettuja ympäristötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla edelleen sivulliselle.

13 e §

Tietojen saaminen Verohallinnolta

Metsäkeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada pyynnöstä Verohallinnolta julkisten hallintotehtävien hoitamista varten seuraavat tiedot:

1) kuolinpesän asianhoitajan nimi, henkilötunnus, yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;

2) maanomistajan nimi, henkilötunnus, yritys- ja yhteisötunnus sekä tieto maanomistajan harjoittaman toiminnan oikeudellisesta muodosta;

3) kiinteistön hallintaoikeuden haltijan nimi, henkilötunnus, yritys- ja yhteisötunnus sekä tieto hallintaoikeuden haltijan harjoittaman toiminnan oikeudellisesta muodosta;

4) kiinteistön yhteisomistajien muodostaman verotusyhtymän yritys- ja yhteisötunnus; sekä

5) puolisoiden yhdessä harjoittamaan metsätalouteen kuuluvan kiinteistön osalta puolisoiden yhteinen yritys- ja yhteisötunnus.

Metsäkeskuksella on oikeus saada edellä mainitut tiedot maksutta. Tiedot voidaan luovuttaa metsäkeskukselle teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai muutoin sähköisesti.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2017 vp

14 a §

Luovutuksensaajan informointi

Luovutettaessa ympäristötietoja 13 d §:n nojalla luovutuksensaajaa tulee informoida siitä, että henkilötietojen suojaa koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi, jos ympäristötietoja yhdistetään luonnollisia henkilöitä koskeviin tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että maa- ja metsätalousvaliokunnalle toimitetaan vuoden 2020 loppuun mennessä selvitys nyt säädettävän lainsäädännön vaikutuksista.

Helsingissä 8.12.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Kari Kulmala sin
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Reijo Hongisto sin
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Ritva Elomaa ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius